

LISA Keskkonnaagentuuri aruandele „Ulukiasurkondade seisund ja kütmissoovitus 2024“

Ettepanek hundi kütamise korraldamiseks 2024. aastal 1. osa

Asurkonna juurdekasvu prognoos

Käesoleva aasta aruandes „Ulukiasurkondade seisund ja kütmissoovitus 2024“ https://keskkonnaportaal.ee/sites/default/files/SEIREARUANNE_2024.pdf on hundi asurkonna suuruse, küttemahuharu ja juurdekasvunäitajate põhjal prognoositud 2024. aasta sügiseks arvukuse jäämist vahemikku 35-47 pesakonda, tõdedes samas, et hundi kõrge arvukuse korral on juurdekasv olnud varasemalt siiski keskmisest madalam. Samas ei suuda prognoosimudel ette näha hundiasurkonna seisundis toimuvaid lokaalseid muutusi, mistõttu on hundiasurkonna leviku tõepäraseks kirjeldamiseks ja kütmissettepaneku koostamiseks vajalik järjepidev ja objektiivne andmete kogumine läbi erinevate vaatluste aastaringelt ning nende operatiivne edastamine.

Asurkonna täpsustunud seisund

Tänavu soovis Keskkonnaamet saada hundi kütmissettepanekut peaaegu kolm nädalat varem kui varasematel aastatel, mistõttu on teadmine hundi tänavuste pesakondade arvu ja paiknemise kohta eelmiste aastatega võrreldes oluliselt puudulikum ja ruumiliselt ebaühtlasem. Vältimaks vastavate puudulike andmete eksitavat tõlgendamist, ei tooda asurkonna täpsustunud seisundi hinnangut välja mitte käesolevas, vaid novembris koostatavas teises kütmissettepanekus. Selleks ajaks on vastav andmestik oluliselt täienenud ning varasemate aastatega võrreldav. Niisiis, käesolev kütmissettepanek huntide tänavusi leviku- ja arvukuse andmeid otseselt ei arvesta ning põhineb eeskätt kahjustuste olemil ja juurdekasvuprognoosil.

Kahjustused

Viimaste aastate kahjustuste võrdluses kasutame siinkohal perioodi 1. maist kuni 30. septembrini. Antud perioodil on Keskkonnaameti andmetele tuginedes murtud tänavu lambaid pea 45% vähem kui möödunud aastal. Nii on kahjustuste hulk langenud enamuses maakondadest, samas paistavad jätkuvalt murtud lammaste arvu poolest silma Pärnumaa, Raplamaa, Valgamaa, Võrumaa ja Tartumaa (tabel 1). Mainitud maakondades toimunud murdmised moodustavad suure enamuse kogu murtud lammaste arvust. Ülejäänud maakondades esines kahjustusi vähesel määral või mõõdukalt. Samas tuleb mainida, et seoses kahjustuste menetlemises ja kompenseerimises toimunud administratiivsete ja õiguslike muudatustega (näiteks korduvate kahjustuste puhul omavastutuse määra proportsionaalne kasv kuni 100 %-ni) ei pruugi tänavused andmed olla eelnevate aastate andmetega üks-ühele võrreldavad.

Tabel.1 Hundi murtud lammaste arv maakonniti ajavahemikus 1. mai kuni 30. september aastatel 2020-2024. Andmed: Keskkonnaamet

Maakond	Murtud lambaid 1.05-30.09				
	2020	2021	2022	2023	2024
Harjumaa	68	33	67	91	39
Hiiumaa	0	0	0	0	0
Ida-Virumaa	44	0	0	3	0
Jõgevamaa	2	1	7	4	9
Järvamaa	32	28	53	19	10
Läänemaa	69	34	14	3	3
Lääne-Virumaa	1	18	82	21	21
Põlvamaa	31	1	40	111	26
Pärnumaa	55	24	3	114	103
Raplamaa	363	23	146	146	65
Saaremaa	15	1	0	0	8
Tartumaa	23	5	12	0	57
Valgamaa	4	12	4	82	81
Viljandimaa	50	29	69	117	14
Võrumaa	37	22	60	174	54
Kokku	794	231	557	885	490

Ohjamise korraldamine

Käesolevas ettepanekus jaotatakse hundi küttimislimiit ohjamisalade põhiselt ning planeeritud on esitada tänavune küttimisettepanek kolmes osas. Kuna tänavuse küttimislimiidi 1. osa jaotus on võrreldes varasemate aastatega koostatud oluliselt varem, arvestab see ainult suuremaid kahjustuskoldeid ja hajusalt esinevaid kahjustusi ohjamisalade põhiselt. Ohjamisaladel 2024. aastal esinenud kahjustustest annab ülevaate tabel 2. Ohjamisalad, kus kahjustusi ei esinenud või esines vaid üksikute juhtumitena, jäävad esimeses küttimissoovitusel hundi küttismahu jaotusest välja. Samuti on osade ohjamisalade puhul suunatud küttimislimiit nende siseselt väiksematesse probleempiirkondadesse. Küttimislimiidi teise osa soovitus, mis arvestab lisaks kahjustustele ka hundi lokaalset levikut ja arvukust, esitatakse Keskkonnaametile hiljemalt 10. novembriks 2024. Limiidi kolmanda osa soovitame vajadusel anda vastavalt jahihooaja jooksul kogunenud uuele informatsioonile hundikarjade arvu, leviku ja suuruse kohta. Limiidi 3. osa määramise operatiivsuse huvides esitab Keskkonnaagentuur ettepaneku otse Keskkonnaametile ja teadmiseks Kliimaministeriumile. Limiidi kolmanda osa määramine erinevatele ohjamisaladele või vajadusel nende osadele võib toimuda erinevatel aegadel kogu jahihooaja jooksul.

Ohjamise eesmärk on tagada Mandri-Eestis 2025. aastaks 25 (maksimaalne kõikumine ± 5) hundi pesakonna olemasolu koos populatsiooni võimalikult ühtlase jaotumusega sobilike elupaikade vahel, kusjuures säilima peaksid ennekõike suuremaid loodusmaastikke asustavad hundikarjad.

Tabel 2. Hundi kahjustusjuhtumite ja murtud kari- ja koduloomade arv ohjamisalade lõikes. Andmed: Keskkonnaamet

Ohjamisala	Kahjustusjuhtumite arv		Murtud loomade arv
	märts-aprill	mai-sept	
Alam-Pedja	0	2	17
Harju	4	6	30
Hiiu	0	0	0
Ida-Harju	0	0	0
Ida-Viru	0	0	0
Järva	0	8	45
Lõuna-Läänemaa	1	7	31
Lõuna-Pärnumaa	1	11	60
Lääne-Pärnumaa	0	6	23
Lääne-Viru	0	4	30
Põhja-Läänemaa	1	4	6
Põlva-Tartu	0	4	12
Pärnu-Rapla	0	13	27
Pärnu-Viljandi	5	11	30
Saare	0	1	8
Tartu-Jõgeva	0	0	0
Valga-Tartu	9	33	163
Viljandi-Valga	8	6	5
Viru	0	0	0
Võru	2	6	30
Kokku	31	122	517

Küttimislimiidi 1. osa suurus, jaotus ja lisatingimused

Küttimislimiidi esimese osa suuruseks soovitame esimeses osas edaspidiste kahjustuste vältimise eesmärgil küttida 90 isendit. Küttimismahu jaotus ohjamisalade lõikes on toodud tabelis 3.

Väljastatud erilubade alusel enne jahihooaja algust kütitud hundid tuleks arvestada vastava ohjamisala kvoodist maha.

Jahti on keelatud pidada telemeetriliste märgistega varustatud huntidele ning nende gruppidele, kes viibivad ajutiselt väljaspool selleks eelnevalt kehtestatud piirangualasid.

Vältimaks hundile kehtestatud küttimiskvoodi ületamist on jätkuvalt vajalik ohjamisalade põhiselt hundijahti koordineerivate isikute määramine.

Hundi küttimislimiidi teise ja kolmanda osa kohta ettepaneku tegemise jaoks on oluline huntide küttimise järgselt vastavad ülevaatusankeedid ja bioproovid esitada võimalikult kiiresti. Soovitame kütitud hundi kohta nõutavad ankeetandmed sisestada JAHISesse, sellisel juhul ei ole vaja neid eraldi Keskkonnaagentuurile saata.

NB! Lisaks eelpoolmainitule on küttemislimiidi teise ja kolmanda osa määramise oluliseks komponendiks operatiivse vaatlusinfo edastamine huntide liikumise kohta käesoleval jahiaastal infosüsteemi JAHIS kaudu või keskkonnaagentuurile e-posti aadressil ulukiseire@envir.ee.

Tabel 3. Ettepanek 2024. a hundi küttemislimiidi 1. osa jaotuse kohta

Ohjamisala	Küttemislimiidi 1. osa	
	ettepanek	Tingimused
Alam-Pedja	2	suunatud
Harju	10	kõik jahipiirkonnad
Hiiu	0	
Ida-Harju	0	
Ida-Viru	0	
Järva	5	suunatud
Lõuna-Läänemaa	5	kõik jahipiirkonnad
Lõuna-Pärnumaa	5	kõik jahipiirkonnad
Lääne-Pärnumaa	7	kõik jahipiirkonnad
Lääne-Viru	6	kõik jahipiirkonnad
Põhja-Läänemaa	0	
Põlva-Tartu	5	suunatud
Pärnu-Rapla	10	kõik jahipiirkonnad
Pärnu-Viljandi	5	suunatud
Saare	0	
Tartu-Jõgeva	0	
Valga-Tartu	15	kõik jahipiirkonnad
Viljandi-Valga	5	kõik jahipiirkonnad
Viru	0	
Võru	10	kõik jahipiirkonnad
Kokku	90	

Suunatud jaotusega ohjamisaladel soovitame hundijahti lubada ainult allpool mainitud jahipiirkondades või nende osades:

(1) Alam-Pedja ohjamispiirkond –Vahelaane jahipiirkond;

(2) Järva ohjamispiirkond –Kõue ja Leva jahipiirkond;

(3) Põlva-Tartu ohjamispiirkond –Ahja, Haaslava, Kastre ja Võnnu jahipiirkond;

(4) Pärnu-Viljandi ohjamispiirkond –Rahnoja jahipiirkonna Navesti jõest põhja poole jääv ala.

LISA 1. 2024. aasta hundi ohjamisalade kirjeldus

1. Alam-Pedja ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Kolga-Jaani, Konguta, Kõo, Kärevere, Laeva, Leie, Lembitu, Nõgiaru, Pikknurme, Puhja, Rannu, Sangla, Tähtvere, Tääksi, Vahelaane**, samuti **Põltsamaa** jahipiirkonna Tallinn-Tartu mnt.-st lõuna poole jäävat osa ja **Põltsamaa-Jõgeva** mnt.-st lõuna poole jäävat osa, **Viiratsi** jahipiirkonna Tartu-Viljandi maanteest põhja poole jäävat osa ning **Tänassilma** jahipiirkonna Tartu-Viljandi maanteest põhja poole jäävat osa.

2. Ida-Harju ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Aegviidu, Jäneda, Kose, Lehtse, Lääne-Lahemaa, Maapaju, Nahe, Põhja-Kõrvemaa, Siniallika**, samuti **Ida-Harju** jahipiirkonna **Kahala, Kehra, Kuusalu, Peningi ja Voose** jahtkondi.

3. Hiiu ohjamisala

Hõlmab kõiki Hiiu maakonna jahipiirkondi.

4. Ida-Viru ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Alajõe, Auvere, Kivinõmme, Kuremäe, Kurtna, Narva, Ontika, Permisküla, Remniku, Sillamäe, Vaivara, Voka**.

5. Järva ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Alliku, Anna, EPT, Esna, Imavere, Juuru, Jüriöö, Kabala, Kaiu, Kirna, Koigi, Kõrvemaa, Leva, Lõõla, Oisu, Türi, Vahastu, Väätša**, samuti **Ida-Harju** jahipiirkonna **Ardu ja Kõue** jahtkondi ning **Kaansoo** jahipiirkonna Türi-Põikva-Rassi-Tõrvaaugu teest põhja poole jäävat osa, **Kehtna** jahipiirkonna Türi-Rapla maanteest põhja poole jäävat osa, **Käru** jahipiirkonna Türi-Rapla maanteest põhja poole jäävat osa, **Valtu** jahipiirkonna Türi-Rapla maanteest põhja poole jäävat osa.

6. Lõuna-Läänemaa ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Haapsalu, Haimre, Kasari, Kullamaa, Luiste, Martna, Märjamaa, Sooniste, Urevere, Vardi**, samuti **Taebla** jahipiirkonna Tallinn-Haapsalu maanteest lõuna poole jäävat osa ja **Nissi** jahipiirkonna Tallinn-Haapsalu maanteest lõuna poole jäävat osa Ellamaalt Riisipereni ning Riisipere-Napanurga-Kohatu teest ida poole jäävat osa.

7. Lõuna-Pärnumaa ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Massiaru, Nõmme, Ora, Orajõe, Tali, Tahkuranna**, samuti **Kilingi-Nõmme** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest lõuna poole jäävat osa, **Surju** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest lõuna poole jäävat osa, **Tihemetsa** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest lõuna poole jäävat osa ning **Mõisaküla** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest lõuna poole jäävat osa ning **Kamara-Mõisaküla** teest lääne poole jäävat osa.

8. Viljandi-Valga ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Holstre, Hummuli, Karjanurme, Karksi, Koorküla, Kärstna, Lilli, Nuia, Paistu, Riidaja, Rulli, Suislepa, Taagepera, Tarvastu, Tõrva, Vambola**, samuti **Abja** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest lõuna poole jäävat osa, **Mõisaküla** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest lõuna poole jäävat osa ning Kamara-Mõisaküla teest ida poole jäävat osa (ülejäanud piiritletud EV riigipiiriga), **Paistu** jahipiirkonna Viljandi-Sultsi-Halliste maanteest ida poole jäävat osa, **Polli** jahipiirkonna Viljandi-Sultsi-Halliste maanteest lõuna poole jäävat osa, **Viiratsi** jahipiirkonna Tartu-Viljandi maanteest lõuna poole jäävat osa ning **Tänassilma** jahipiirkonna Tartu-Viljandi maanteest lõuna poole jäävat osa.

9. Harju ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Keila, Kohila, Külmallika, Palamulla, Paldiski, Põrsu, Rae, Rapla, Tammiku, Vääna**, samuti **Ida-Harju** jahipiirkonna **Aruküla, Jüri, Kaberneeme, Kostivere** ja **Maardu** jahtkondi, **Lääne-Harju** jahipiirkonna **Kiili, Saku, Saue ja Ääsmäe** jahtkondi, **Padise** jahipiirkonna Padise-Kurkse teest ida poole jäävat osa ja Padise-Rummu teest lõuna poole jäävat osa, **Nissi** jahipiirkonna Munalaskme-Riisipere-Mustu teest ida poole jäävat osa ning **Raikküla** jahipiirkonna Rapla-Orgita-Märjamaa maanteest põhja poole jäävat osa.

10. Lääne-Pärnumaa ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Aruvälja, Audru, Jõõpre, Jäärumetsa, Kihlepa-Lindi, Koonga, Lihula, Lõpe, Massu, Saulepi, Seliste, Tuudi, Tõstamaa, Vatla, Vana-Varbla, Vigala**, samuti **Are** jahipiirkonna Tallinn-Pärnu maanteest lääne poole jäävat osa, **Halinga** jahipiirkonna Tallinn-Pärnu maanteest lääne poole jäävat osa, **Pööravere** jahipiirkonna Tallinn-Pärnu maanteest lääne poole jäävat osa ning **Päärdu** jahipiirkonna Tallinn-Pärnu maanteest lääne poole jäävat osa.

11. Lääne-Viru ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Aidu, Ambla, Haljala, Ida-Lahemaa, Järva-Jaani, Kadrina, Kiltsi, Koeru, Kullaaru, Kunda, Laekvere, Mahu, Nõmmküla, Pajusti, Porkuni, Päinurme, Rakke, Ranna, Sadala, Simuna, Tamsalu, Triigi, Tõrma, Vaimastvere, Varangu, Viitna, Vohnja, Väike-Maarja**, samuti **Jõgeva** jahipiirkonna Jõgeva-Mustvee maanteest põhja poole jäävat osa, **Laiuse** jahipiirkonna Jõgeva-Mustvee maanteest põhja poole jäävat osa, **Torma** jahipiirkonna Jõgeva-Mustvee maanteest põhja poole jäävat osa ning **Põltsamaa** jahipiirkonna Tallinn-Tartu mnt.-st põhja poole ja Põltsamaa-Jõgeva mnt.-st põhja poole jäävat osa.

12. Pärnu-Rapla ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Eidapere, Järvakandi, Kaisma, Pärnjõe, Sauga, Tootsi, Suigu, Valgu, Väandra**, samuti **Kehtna** jahipiirkonna Türi-Rapla maanteest lõuna poole jäävat osa, **Valtu** jahipiirkonna Türi-Rapla maanteest lõuna poole jäävat osa, **Raikküla** jahipiirkonna Rapla-Orgita-Märjamaa maanteest lõuna poole jäävat osa, **Are** jahipiirkonna Tallinn-Pärnu maanteest ida poole jäävat osa, **Halinga** jahipiirkonna Tallinn-Pärnu maanteest ida poole jäävat osa, **Pööravere** jahipiirkonna Tallinn-Pärnu maanteest ida poole jäävat osa, **Tori-Sindi** jahipiirkonna Pärnu jõest põhja poole jäävat osa, **Kurgja** jahipiirkonna Pärnu jõest põhja poole jäävat osa, **Päärdu** jahipiirkonna Tallinn-Pärnu maanteest ida poole jäävat osa ning **Käru** jahipiirkonna Türi-Rapla maanteest lõuna poole jäävat osa.

13. Pärnu-Viljandi ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Halliste, Heimtali, Kullipesa, Lahmuse, Päre-Metsküla, Rahnoja, Rimmu, Suure-Jaani, Sürgavere**, samuti **Abja** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest põhja poole jäävat osa, **Kaansoo** jahipiirkonna Türi-Põikva-Rassi-Tõrvaaugu teest lõuna poole jääv osa, **Mõisaküla** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest põhja poole jäävat osa, **Paistu** jahipiirkonna Viljandi-Sultsi-Halliste maanteest lääne poole jäävat osa, **Polli** jahipiirkonna Viljandi-Sultsi-Halliste maanteest põhja poole jäävat osa, **Kilingi-Nõmme** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest põhja poole jäävat osa, **Surju** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest põhja poole jäävat osa, **Tihemetsa** jahipiirkonna Pärnu-Valga maanteest põhja poole jäävat osa, **Tori-Sindi** Pärnu jõest lõuna poole jäävat osa ja **Kurgja** jahipiirkonna Pärnu jõest lõuna poole jäävat osa

14. Saare ohjamisala

Hõlmab kõiki Saare maakonna jahipiirkondi.

15. Tartu-Jõgeva ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Alatskivi, Amme, Kullavere, Luua, Luunja, Palamuse, Peipsiääre, Saadjärve, Tammistu**, samuti **Jõgeva** jahipiirkonna Jõgeva-Mustvee maanteest lõuna poole jäävat osa, **Laiuse** jahipiirkonna Jõgeva-Mustvee maanteest lõuna poole jäävat osa ning **Torma** jahipiirkonna Jõgeva-Mustvee maanteest lõuna poole jäävat osa.

16. Põlva-Tartu ohjamisala.

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Ahja, Haaslava, Järvelja, Ilumetsa, Kastre, Kauksi, Laheda, Meeksi, Mäe, Orava, Peri, Rasina, Ruusa, Rápina, Taevaskoja, Veerksu, Veriora, Võnnu, Värskä.**

17. Valga-Tartu ohjamisala.

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Aakre, Elva, Hellenurme, Kaagjärve, Kambja, Kanepi, Kooraste, Kõlleste, Laatre, Linda, Nõo, Puka, Põlgaste, Põlva, Pühajärve, Sangaste, Saverna, Uniküla, Urvaste, Valga, Valgjärve, Vana-Otepää, Vastse-Kuuste, Võhandu, Ülenurme.**

18. Võru ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Antsla, Haanja, Hargla, Hino, Illi, Karula, Koemetsa, Koikküla, Krabi, Kääpa, Lasva, Lepistu, Lüllemäe, Meremäe, Misso, Mõniste, Obinitsa, Ruusmäe, Rõuge, Sõmerpalu, Varstu, Vastseliina, Viitina, Võru, Väimela.**

19. Viru ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Anguse, Avinurme, Kauksi, Kiikla, Kiviõli, Kohtla-Nõmme, Lohusuu, Maidla, Muuga, Mäetaguse, Oonurme, Roela, Rägavere, Tamme, Tudu, Tudulinna, Uhtna, Vinni, Viru-Nigula.**

20. Põhja-Läänemaa ohjamisala

Hõlmab järgmisi jahipiirkondi: **Linnamäe, Noarootsi, Nõva, Palivere, Riguldi, Risti, Variku, Vormsi**, samuti **Taebla** jahipiirkonna Tallinn-Haapsalu maanteest põhja poole jäävat osa, **Nissi** jahipiirkonna Tallinn-Haapsalu maanteest põhja poole jäävat osa Ellamaalt Riisipereni ning Riisipere-Munalaskme

teest lääne poole jäävat osa ning **Padise** jahipiirkonna Kurkse-Padise-Metsalõugu-Munalaskme teest lääne poole jäävat osa.